

OYUN VE ÇOCUK

Jean Paul Sartre “Oyun insanın ilk sanatıdır” der. Çocukluk döneminde bakıldığında oyun çocuk için çok ciddi bir uğraştır. Aynı zamanda bir eğlence ve öğrenme kaynağıdır. Oyun çocuktaki tüm yetenekleri uyandıran serpilip açılmasına yarayan bir dost, oyun; neşe, hürriyet, memnuluk, rahatlık, dostluk ve barış yaratan bir eylemdir. Dünyanın her yerinde, her çağda ve her kültürde çocuklar oyun oynarlar. Oyunların özellikleri, oyuncakları çağdan çağa değişse de çocuğun olduğu yerde oyun ve oyuncakların olmaması mümkün değildir. Oyun çocuğun yaşantısında nefes alıp

verme kadar önemli bir ihtiyaçtır. Çocuklar her zaman zevkle ve istekle oyun oynarlar. Oyunun çocuğun fiziksel, zihinsel, dil, motor, sosyal-duygusal gelişim alanlarını destekleyici rolü vardır. Oyun; çocuğa araştırma, gözlem yapma, keşfetme, yeni beceriler geliştirme ve başarısızlık endişesi duymadan istediği kadar deneme yapma fırsatı sunar. Ayrıca çocuk arkadaşlarıyla oyun oynayarak paylaşmayı, yardımlaşmayı, iş birliği yapmayı, sıra beklemeyi, sorumluluk almayı, kurallara uymayı, başkalarının hakkına saygı duymayı ve kendi hakkını korumayı öğrenir.

OYUN ÇOCUKLARA NELERİ KAZANDIRIR?

Dışarıda oynanan hareketli oyunlar çocukların vücutlarını daha koordineli kullanmalarında fayda sağlamaktadır. Oyun oynama, koşma, atlama, tırmanma, sürünme gibi fiziksel güç gerektiren oyunlar çocuğun solunum, dolaşım, sindirim ve boşaltım sistemlerinin düzenli çalışmasını sağlar. Vücuttaki fazla yağların yakılması, kasların güçlenmesi, iç salgı bezlerinin daha düzenli çalışması fiziksel büyümede çok önemlidir. Bu nedenle çocukların açık ve temiz havada hareketli oyun oynamalarına fırsatlar sunulmalıdır.

ÇOCUKLARDA YAŞLARA GÖRE OYUN BECERİLERİNİN GELİŞİMİ

Bebeklik döneminde çocuklar nesnelere ve çevreyi tanıma çabası içerisindeyler. Emekleme ve yürüme ile birlikte etrafta gördükleri her şeyi dokunarak, atarak, ağızlarına sokarak tanımaya çalışırlar. Daha sonra buldukları nesnelere ile taklit oyunlarına başlarlar. Daha sonra kendi başlarına oynamalar başlar. Etrafta başka çocuk olsa bile onları sadece izler, iletişim kurmaya çalışmazlar. Karşılıklı oturtsanız bile herkes elindeki ile oynar ya da karşısındaki çocuğun elindeki oyuncuğu ister.

3-6 yaş dönemi oyun dönemi olarak da tanımlanır. Çocuklar 3 yaşa kadar nesnelere ve çevreleri ile deneyim edinirler ve 3 yaşından sonra oyun kurmaya başlarlar. Fakat çoğu 3 yaş çocuğu hâlâ oyuncakları paylaşmada, iş birliği yaparak oyun oynamada problem yaşar. Çocuklarda birlikte oyun kurarak oynama yaklaşık 5-6 yaş civarında görülür.

4-5 yaş çocukları çoğunlukla evcilik, askercilik gibi hayali oyunlar oynamayı tercih ederler, izledikleri filmlerdeki karakterleri taklit ederler. Ahşap bloklar ve legolarla çeşitli inşa oyunları oynarlar.

5-6 yaş çocukları masa oyunlarına daha çok ilgi duyarlar. Kesme yapıştırma, resim yapma, rakamları yazma, yapbozlar ile oynamayı tercih ederler.

ANNE BABALARA ÖNERİLER

- Çocuğa oyun için uygun ortamın ve gerekli malzemenin sağlanması önemlidir. Bunun için evin bir köşesi, bir odası, evin bahçesi, oyun parkları kullanılabilir. Arkadaşları ile oynayabileceği alanlar oluşturulabilir.
- Benzer oyuncaklardan çok fazla almak yerine, çocuğun farklı oyunlar kurabileceği çok amaçlı oyuncaklar tercih edilmelidir.
- Oyuncak alırken çocuğun seçmesine izin verilmelidir. Herhangi bir nedenle çocuğun seçtiği oyuncak alınmıyorsa nedeni çocuğa açıklanmalıdır.
- Oyuncak alırken farklı gelişim alanlarına fayda sağlayacak özellikte olmasına dikkat edilmelidir.
- Oyuncakların mutlaka satın alınması gerekmez. Çocuğunuz ile birlikte çeşitli oyuncaklar yapabilirsiniz.
- Çocuğunuzun oynadığı oyuncaklara ilgisi azaldığı zaman bir süre ortadan kaldırıp daha sonra tekrar ortaya çıkarabilirsiniz.
- Çocuğunuzla karşılıklı oturarak sadece çocuğunuz ve oynadığınız oyunla ilgilenerek oyunlar oynayınız.
- Çocuğunuzla oyun oynayarak ona yaklaşma ve duygularını tanıma imkanı bulabilirsiniz. Oyun çocukla iletişim kurmanın en etkili yoludur. Çocuğunuzla ileri yıllarda iyi bir iletişiminiz olmasını istiyorsanız onunla oyun oynayarak onun duygularını tanıırken çocuğunuzun hayatında geri gelmeyecek bu zamanı birlikte paylaşınız.

Kaynakça: Türkiye Özel Okullar Derneği Eğitimde Olumlu Yaklaşım: Etkileri ve Önemi
Sempozyum Notları anaokulu.cu.edu.tr/_/file/3_COCUK_VE_OYUN.pdf

Rehberlik Servisi